

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO NR. 207 „DĖL KARANTINO LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOJE PASKELBIMO“ TAIKYMO

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 kovo 14 d. nutarimo Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (toliau – Nutarimas) 3.2.1 papunkčio nuostatomis, valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse darbas organizuojamas ir klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu, išskyrus atvejus, kai būtina atitinkamas funkcijas (darbus) atlikti darbo vietoje. Privaloma užtikrinti būtinųjų neatidėliotinių funkcijų (darbų) atlikimą. *Privačiajam sektoriui rekomenduojama dirbti tokia pat darbo organizavimo forma kaip ir viešajame sektoriuje, įskaitant žemės ūkio veiklos bei juos aptarnaujančius subjektus.*

1. Dėl Nutarimo 3.2.7 papunkčio nuostatų

Vadovaujantis Nutarimo 3.2.7 papunkčio nuostatomis, draudžiama parduotuvių, prekybos ir (arba) pramogų centrų, išskyrus, kurių pagrindinė veikla yra maisto¹, veterinarijos², vaistinių, optikos

¹ Pagal 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 178/2002 2 straipsnį maistas yra apibrėžiamas kaip medžiaga arba produktas, perdirbtas, perdirbtas iš dalies arba neperdirbtas, kurį žmogus nurys arba pagrįstai tikimasi, kad nurys. „Maistas“ – tai ir gėrimas, kramtomoji guma ar kuri kita medžiaga, įskaitant vandenį, apgalvotai įdėta į maistą jį gaminant, ruošiant ar apdorojant. Nepažeidžiant Direktyvų 80/778/EEB ir 98/83/EB reikalavimų, maistui priskiriamas vanduo, esantis už Direktyvos 98/83/EB 6 straipsnyje apibrėžtos atitikties vietos. Prieiga per internetą: < <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002R0178&from=LT> >

² Pagal Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 2 straipsnio 14 punktą, veterinarija - mokslo ir praktinės veiklos sritis, apimanti gyvūnų priežiūrą, gerovę ir apsaugą, jų ligų diagnostiką, gydymą ir prevenciją, gyvūninių produktų tvarkymo valstybinę veterinarinę priežiūrą, veterinarinių vaistų ir veterinarinių priemonių, pašarų ir jų priedų tvarkymą, teritorijos apsaugą nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų.

prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas, veikla, taip pat turgaviečių³ ir kitų viešųjų prekybos vietų, išskyrus maisto, veikla. *Šis draudimas netaikomas internetinei prekybai ir kai prekės pristatomos fiziniais ir juridiniams asmenims ar atsiimamos atsiėmimo punktuose, laikantis higienos reikalavimų.*

Ši Nutarimo nuostata aiškinama taip, kad darbas visais atvejais organizuojamas ir klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu (telefonu, elektroniniu paštu, kitomis elektroninio ryšio priemonėmis), išskyrus, kai įmonių pagrindinė veikla yra maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas. *Tačiau reikia pabrėžti, kad visų parduotuvių, prekyviečių, turgaviečių ir kitų viešųjų prekybos vietų veikla yra galima vykdant prekybą internetu ir pristatant prekes į namus, ar kitą nurodytą vietą arba įsirengiant prekių atsiėmimo punktus (pavyzdžiui, prekės gali būti įkraunamos į kliento transporto priemonę jam įvažiavus ar privažiavus prie sandėlio, atsiimamos iš daiktų saugojimo spintų ir panašiai – rekomendacijos atsiėmimo punktams skaitykite toliau), sudarant sąlygas klientams atsiskaityti už prekes ar paslaugas internetu iš anksto (naudojantis elektroninės bankininkystės, mobiliųjų programėlių paslaugomis ir kt.), naudojantis savitarnos kasomis, kitaip sudarant sąlygas atsiskaityti, vengiant tiesioginio kontakto.*

2. Dėl rekomendacijų turgavietės (prekyvietės) maisto ir kitų prekių atsiėmimo punktams

Visos turgavietės (prekyvietės) gali vykdyti internetinę prekybą, kai prekės pristatomos fiziniais ar juridiniams asmenims ar atsiimamos maisto ir kitų prekių atsiėmimo punktuose. Maisto ir kitų prekių atsiėmimo punktuose, priklausomai nuo veiklos modelio, darbuotojai maistą ir kitas prekes:

- gali perduoti tiesiogiai atsiimti minėtų prekių atvykusiam vartotojui;
- įkrauti maisto ir kitų prekių krepšius (ar kitas pakuotes) į jų atsiimti atvykusio vartotojo automobilį;
- susitarus iš anksto palikti atsiėmimo punkte vartotojui pasiimti pačiam maisto ir kitų prekių krepšius, nedalyvaujant atsiėmimo punkto darbuotojams („maistomate“ ar kitame išmaniajame įrenginyje, ar kitoje sutartoje vietoje).

Jei pasiimant prekes yra būtina pasirašyti dokumentus (pavyzdžiui, prekių priėmimo-perdavimo aktą, sąskaitą ir pan.), rekomenduojama dokumentus pasirašymui palikti kartu su

³ Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ 3 punktą, turgavietė - žemės sklypas (sklypo dalis), atitinkantis abu šiuos požymius:

1) laikantis Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme ir šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, yra pritaikytas prekybai nuo laikinųjų prekybos įrenginių (prekystalių, vežimėlių), iš automobilių, stoginėse, paviljonuose ir kituose jame pastatytuose statiniuose (taip pat ir laikinuosiuose);

2) jame pažymėtose ir sunumeruotose pagal turgavietės administratoriaus nustatytą schemą prekybos vietose nuolat arba tam tikromis savaitės dienomis fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai, sumokėję turgavietės administratoriaus nustatytą mokesčių, parduoda žemės ūkio ir maisto produktus, gyvus gyvūnus, miško gėrybes, augalus, kitas ne maisto, taip pat ir naudotas prekes.

prekėmis ir nurodyti juos pasirašius palikti specialioje pašto dėžutėje, kitoje nurodytoje vietoje, ar jų kopiją atsiųsti elektroniniu paštu.

Atsiėmimo punktuose yra būtina laikytis higienos reikalavimų:

- organizuoti lankytojų srautus, atsižvelgiant į atsiėmimo punkto plotą ir siekiant išvengti grūsčių;
- prie įėjimo pateikti informaciją lankytojams apie asmens higienos laikymosi būtinybę (rankų higiena, kosėjimo, čiaudėjimo etiketas ir kt.);
- sudaryti galimybę tinkamai lankytojų rankų higienai;
- laikytis saugaus ne mažesnio kaip 2 metrų atstumo (eilėse tarp lankytojų, tarp dirbančių atsiėmimo punkto darbuotojų);
- užtikrinti, kad dažnai liečiami paviršiai atsiėmimo punkto patalpose (durų rankenos, prekių laikymo lentynos, dėžės, stelažai ir kt.) ir prekėms transportuoti skirtos priemonės būtų dezinfekuojamos dažniau nei įprastai (bent 2 kartus per dieną), taip pat užtikrinti tinkamą aplinkos valymą ir dezinfekciją (<http://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/KORONA/rekomendacijos%20del%20aplinkos%20valymo.pdf>);
- rekomenduojama atsiskaitymus vykdyti elektroninėmis priemonėmis.

Maisto ir kitų prekių atsiėmimo punktuose taip pat privaloma laikytis darbuotojų sveikatos užtikrinimo reikalavimų:

- sudaryti sąlygas ir užtikrinti, kad atsiėmimo punktų darbuotojai reguliariai (ne rečiau kaip kas 2 val.) ir kruopščiai plautų rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu arba dezinfekuotų jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;
- tvarkydami maistą darbuotojai turi vengti liesti rankomis veidą, akis, nosį, burną ir kt., laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinė servetėle arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę);
- rekomenduojama imtis maksimalių priemonių, siekiant apsaugoti atsiėmimo punkto darbuotojus (įrengti pertvaras tarp darbuotojo ir pirkėjo, aprūpinti darbuotojus apsaugos priemonėmis ir kt.);
- užtikrinti, kad darbuotojų sveikata būtų nuolat stebima;
- drausti atsiėmimo punktuose dirbti darbuotojams, kuriems privaloma izoliacija, izoliacijos laikotarpiu.

Vykdam internetinę prekybą, pristatant maistą ir kitas prekes pirkėjui į namus, prekės turi būti perduodamos vengiant tiesioginio kontakto, t. y. pirkėjas informuojamas telefonu, kad minėtos

prekės atvežtos ir paliktos nurodytu adresu. Jei nėra galimybės perduoti maisto ir kitų prekių be kontakto, rekomenduojama, kad prekes atvežęs asmuo dezinfekuotų rankas prieš perduodamas prekę pirkėjui.

3. Dėl rekomendacijų turgavietėms ir kitoms viešosios prekybos vietoms⁴

Turgavietėse ir kitose viešosiose prekybos vietose yra leidžiama prekiauti tik maisto produktais. Pabrėžiame, kad maisto produktai gali būti parduodami tik išsinešimui. Viešosios prekybos vietos yra suprantamos kaip savivaldybės nustatyta arba privataus asmens skirta ir su teritorine Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba suderinta teritorija prekybai tik savos gamybos ir žemės ūkio produktais nuo laikinųjų prekybos įrenginių, iš automobilių, specializuotų automobilių ar priekabų, laivų.

Atkreipiame dėmesį, kad visi maisto produktais prekiaujantys ūkio subjektai taip pat privalo vadovautis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymo Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. B1-738 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. B1-649 „Dėl Mažais kiekiais gaminamo ir tiekiamo galutiniams vartotojams maisto tvarkymo reikalavimų patvirtinimo“ nuostatomis.

Rekomendacijos prekiautojams:

- Vartojimui paruoštais nefasuotais maisto produktais (produktais, kurie prieš juos vartojant nebus plaunami, termiškai apdorojami, lupami, gliaudomi ar pan.) turi būti prekiaujama tokiu būdu, kad pirkėjas neturėtų galimybės paliesti ar kitu būdu užteršti šių maisto produktų (naudojami nuo taršos apsaugantys stelažai, plėvelės ar kitos priemonės).
- Prekybos vietoje naudojama įranga, priemonės, įrankiai (stalviršiai, padėklai, svarstyklės, peiliai ir kt.) turi būti valomi, plaunami ir (ar) dezinfekuojami dažniau nei įprastai, atsižvelgiant į prekybos trukmę ir lankytojų srautus.

⁴ Pagal Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-357, prekybai savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais skirta viešoji vieta apibrėžiama kaip savivaldybės nustatyta arba privataus asmens skirta ir su teritorine Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba suderinta teritorija prekybai tik savos gamybos ir žemės ūkio produktais nuo laikinųjų prekybos įrenginių, iš automobilių, specializuotų automobilių ar priekabų, laivų.

- Prekiautojai privalo laikytis geros asmens higienos praktikos ir privalomų maisto tvarkymo reikalavimų, prekybos vietoje turėti tinkamų higienos užtikrinimo (valymo ir (ar) dezinfekavimo) ir kitų būtinų priemonių (tinkamų darbo drabužių ir kt.).
- Prekiautojai privalo reguliariai (ne rečiau kaip kas 2 val.) ir kruopščiai plauti rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu ir (ar) dezinfekuoti jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis. Prekiautojai, vykdantys nefasuoto maisto tvarkymą, rankas turi dezinfekuoti ne rečiau kaip kas 2 val., o esant poreikiui ir dažniau.
- Ypač dažnai rankas būtina plauti palietus gyvūninius produktus, šviežią mėsą ar nefasuotus mėsos gaminius. Prekiautojai rankas turi plauti taip pat prieš pradėdant darbą, prieš tvarkant termiškai apdorotą ar vartoti paruoštą maistą, tvarkant žalią mėsą, žuvį ar kt. termiškai neapdorotą maistą, prieš apsimaunant, keičiant ir nusiėmus pirštines, sutvarkius atliekas, pabaigus valymo, dezinfekcijos darbus, pasinaudojus tualetu, pavalgius, parūkius, nusičiaudėjus, išsipūtus nosį, dirbus su pinigais.
- Prekiautojai turi vengti rankomis liesti akis, nosį ar burną, laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinėmis servetėlėmis arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę).
- Vykdamas prekybą termiškai neapdorotais (žaliais) ir termiškai apdorotais (virtais, rūkytais) gyvūninės kilmės produktais, turi būti dėvimos apsauginės priemonės (chalatai, pirštinės, prijuostės). Vienkartinės apsauginės priemonės keisti kaskart susiteršus gyvūninės kilmės medžiagomis (mėsa, riebalais, krauju ir kt.). Apsaugines priemones privaloma dėvėti ir prekiaujant kitais nefasuotais produktais (sveriamais sausainiais ir kt.).
- Daugkartinio naudojimo apsauginiai drabužiai turi būti plaunami po darbo kasdien, taip pat privaloma taikyti griežtesnes nei įprastai higienos užtikrinimo priemonės visuose transportavimo, paskirstymo, prekybos ir tiekimo į rinką etapuose.

Rekomendacijos organizuojantiems prekybą maisto produktais turgavietėse ar viešosiose prekybos vietose:

Rekomenduojama kasdien:

- Riboti pirkėjų ir kitų lankytojų (toliau – lankytojai) srautus, atsižvelgiant į prekybos vietos plotą, siekiant išvengti grūsčių.
- Uždrausti apsipirkinėti didesnei nei 2 asmenų grupei, šeimos nariai turi apsipirkinėti po vieną.
- Prie įėjimo pateikti informaciją lankytojams apie asmens higienos laikymosi būtinybę (rankų higiena, kosėjimo, čiaudėjimo etiketas ir kt.).

- Skatinti lankytojus eilėse laikytis saugaus ne mažesnio kaip 1 metro atstumo: pirkėjams gerai matomoje vietoje, pvz., ant prekybos vitrinų, pateikti informaciją pvz., „Laukiant eilėje prašome laikytis 1 metro atstumo vienas nuo kito.“.
- Sudaryti sąlygas tinkamai lankytojų rankų higienai (rekomenduojama prie įėjimo/išėjimo į turgavietę gerai matomoje vietoje pakabinti dezinfekcinės priemonės rankoms, skirtos turgavietės klientams).
- Sudaryti sąlygas prekiautojams pasinaudoti tualetu ir nusiplauti bei dezinfekuoti rankas. Prie visų plautuvių turi būti skysto muilo ir dezinfekcinio skysčio rankoms.
- Pasibaigus prekybai kruopščiai valyti ir dezinfekuoti turgavietės patalpas bei kitus paviršius. Tomis dienomis, kai prekyba ypač intensyvi ir turgavietėje vienu metu yra daug pirkėjų, patalpas valyti ir dezinfekuoti darbo metu kuo dažniau. Dažnai vėdinti uždaras patalpas.
- Stebėti, kad veiklą vykdytų tik sveiki prekiautojai, neturintys viršutinių kvėpavimo takų ligų, ūmių žarnyno infekcijų ir kt. susirgimų požymių (pvz., sloga, kosulys, čiaudulys, pasunkėjęs kvėpavimas, viduriavimas, vėmimas ir pan.).
- Stebėti, kad veiklos nevykdytų prekiautojai, kurie neturi tinkamų higienos užtikrinimo (valymo ir (ar) dezinfekavimo) ir kitų būtinų priemonių.
- Išlaikyti bent 2 metrų atstumą tarp prekiautojų.

4. Dėl rekomendacijų, susijusių su greitai gendančių produktų ir gyvų gyvūnų vežimu per valstybės sieną

Rekomenduojama, kad sienos kirtimo punktuose pasienyje su Lenkijos Respublika ir Latvijos Respublika pirmenybės tvarka būtų tikrinamas krovininis transportas, gabenantis gyvus gyvūnus ar greitai gendančius žemės ūkio ar maisto produktus, taip nebūtų sudaromos papildomos kliūtys eksportui. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai įpareigoti užtikrinti, kad gyvūnų ir kitų greitai gendančių prekių krovininio transporto tikrinimas Lazdijų – Aradnykų, Kalvarijos – Budzisko, Saločių – Grenstalės, Būtingės – Rucavos, Smėlynės – Medumės tarptautiniuose sienos kirtimo punktuose būtų vykdomas pirmenybės tvarka.

5. Dėl privalomos 14 dienų izoliacijos, vykdant tarptautinius komercinius vežimus

Nutarimo 3.1.4. punktą yra nurodytas draudimas Lietuvos Respublikos piliečiams išvykti iš Lietuvos Respublikos, *išskyrus atvejus*, kai jie grįžta į savo nuolatinę gyvenamąją vietą, vyksta į savo darbo vietą, yra ekipažų ir įgulų nariai, kurie dirba tarptautinius komercinius vežimus vykdančiose Lietuvos įmonėse ar vykdo komercinius tarptautinius visų rūšių vežimus visų rūšių

transporto priemonėmis, taip pat Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimu. Pagal Nutarimo 3.1.5 punktą, asmenims, grįžusiems ar atvykusiems iš užsienio valstybių, privaloma 14 dienų izoliacija, išskyrus ekipažų ir įgulų narius, kurie dirba tarptautinius komercinius vežimus vykdančiose Lietuvos įmonėse ar vykdo tarptautinius komercinius vežimus visų rūšių transporto priemonėmis, bei oficialių delegacijų narius, diplomatus ir specialiuosius kurjerius, dirbančius tranzitiniuose traukiniuose, nurodytuose šio nutarimo 3.1.3 papunktyje, užsienio valstybių piliečius, tranzitu vykstančius per Lietuvos Respubliką su privaloma palyda (konvojumi) į savo gyvenamosios vietos valstybę, neturinčius COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) simptomų. Ekipažų ir įgulų nariams, kurie dirba tarptautinius komercinius vežimus vykdančiose Lietuvos įmonėse ar vykdo tarptautinius komercinius vežimus visų rūšių transporto priemonėmis, izoliacija privaloma nuo atvykimo į Lietuvos Respubliką iki išvykimo iš jos teritorijos dienos, bet ne ilgiau kaip 14 dienų. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos šio nutarimo 3.1.2 papunktyje nurodytuose tarptautiniuose valstybės sienos perėjimo punktuose organizuoja visų asmenų, grįžusių ar atvykusių iš užsienio valstybių, patikrinimą dėl COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) simptomų. *Remiantis šiomis nuostatomis, ekipažų, įgulų nariams, kurie vykdo tarptautinius komercinius vežimus, izoliacija yra būtina tik tuo laikotarpiu, kai jie yra Lietuvoje – t. y. nuo atvykimo į Lietuvos Respubliką iki išvykimo. Šis laikotarpis nuo atvykimo iki išvykimo gali būti trumpesnis nei 14 dienų. Tuo atveju, kai laikotarpis tarp reisų yra ilgesnis nei 14 dienų, privalomai reikia izoliuotis 14 dienų kaip ir kitiems asmenims, parvykusiems ar atvykusiems iš užsienio valstybių.*

Rekomendacijos parengtos atsižvelgiant į Sveikatos apsaugos ministro Valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijos⁵ vadovo 2020 m. kovo 23 d. sprendimą Nr. V-494 „Dėl Sveikatos apsaugos ministro – valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. kovo 16 d. sprendimo Nr. V-381 „Dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymo priemonių“ pakeitimo“ bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos⁶ rekomendacijas. **Atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į nuolat besikeičiančią situaciją dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), Nutarimo redakcija, rekomendacijos yra nuolat atnaujinamos, todėl yra būtina sekti naujausią pateikiamą Sveikatos apsaugos ministerijos informaciją.**

⁵ Prieiga per internetą: < <http://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusas> >; < <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legal/Act/19ee53406d9711eabee4a336e7e6fdab> >.

⁶ Prieiga per internetą: < <https://vmvt.lt/node/4220> >.

Ministras

Andrius Palionis

Giedrė Pupšytė, tel. (8 5) 239 1011, el. p. giedre.pupsyte@zum.lt